

UČNE TEŽAVE

V populaciji vseh osnovnošolskih otrok ima približno 20-25% posebne vzgojno-izobraževalne potrebe. **Najštevilčnejša skupina otrok s posebnimi potrebami so otroci z učnimi težavami.** Med njimi je okoli 10 odstotkov otrok, ki imajo eno od oblik specifičnih učnih težav, pri 2-4% otrok s specifičnimi učnimi težavami se le-te pojavljajo v težji obliki.

Učne težave delimo na splošne učne težave in specifične učne težave.

a) Splošne učne težave

Usvajanje in izkazovanje znanja ali veščin je lahko ovirano in s tem znižana storilnost zaradi:

- **najrazličnejših neugodnih vplivov okolja** (ekonomska in kulturna prikrajšanost, problemi večjezičnosti in večkulturnosti, pomanjkljivo ali neustrezno poučevanje ipd.),
- **nekaterih notranjih dejavnikov** (splošno upočasnen razvoj kognitivnih sposobnosti) ali
- **neustreznih vzgojno-izobraževalnih interakcij** (strah pred neuspehom, nezrelost in pomanjkanje motivacije in učnih navad itd.)

Splošne učne težave imajo učenci, ki imajo največkrat težave pri usvajanju znanj in spretnosti pri več izobraževalnih predmetih. Ponavadi te otroke odkrijemo, ker imajo bistveno nižje šolske dosežke pri več šolskih predmetih, kot njihovi vrstniki. Prav tako se pojavljajo težave pri usvajanju temeljnih spretnosti pri pisanju, branju in računanju. Imajo večje govorne in jezikovne težave, slabše socialne spretnosti, lahko pa se pojavljajo tudi znaki emocionalnih in vedenjskih težav.

Pri vseh predmetih dosegajo slabši učni uspeh.

b) Specifične učne težave

Specifične učne težave (SUT) tvorijo kontinuum in variirajo od lažjih, zmernih do težjih. Otroci z lažjimi in zmernimi učnimi težavami spadajo v skupino otrok z učnimi težavami (opredeljeni so v Zakonu o OŠ, 1996). Otroci z **težjimi učnimi težavami**, pa spadajo v skupino z **otrok s primanjkljaji na posameznih področjih učenja** (kot so opredeljeni v Zakonu o usmerjanju, 2000).

Specifične učne težave ima heterogena skupina otrok in mladostnikov, ki imajo **pomembno večje težave, kot vrstniki pri branju, pisanju, aritmetiki itd., čeprav je njihova inteligentnost povprečna ali nadpovprečna. Lahko so celo nadarjeni na nekaterih področjih, kot so glasba, ples, šport itd. Te težave so notranje narave, domnevno posledica disfunkcije v centralnem živčnem sistemu in se lahko pojavljajo preko celega življenjskega obdobja.**

Specifične učne težave so notranje narave in niso primarno pogojene z vidnimi, slušnimi ali z motoričnimi okvarami, z motnjami v duševnem razvoju, s čustvenimi motnjami ali z neustreznimi okoljskimi dejavniki, lahko pa se pojavljajo skupaj z njimi.

Na naši šoli nudimo učencem z učnimi težavami podporo, spodbudo in pomoč po petstopenjskem hierarhičnem modelu pomoči, kot je zapisan v *¹Konceptu učne težave v osnovni šoli. Model pomoči učencem z učnimi težavami obsega pet stopenj:

1. stopnja: **POMOČ UČITELJA PRI POUKU, DOP. P. IN V OKVIRU OPB**
2. stopnja: **POMOČ ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE**
3. stopnja: **DODATNA INDIVIDUALNA IN SKUPINSKA POMOČ (ISP)**
4. stopnja: **MNENJE IN POMOČ ZUNANJE USTANOVE**
5. stopnja: **PROGRAM S PRILAGOJENIM IZVAJANJEM IN Z DODATNO STROKOVNO POMOČJO**

Model omogoča, da je obravnava učencev z učnimi težavami omogočena čim bolj zgodaj, čim bolj fleksibilno, čim manj opazno, čim bliže učencu in traja čim krajši čas.

Koncept dela Učne težave v OŠ opredeljuje naslednje skupine učnih težav:

- Lažje in zmerne specifične učne težave ter jezikovne težave (specifične bralno-napisovalne težave, specifične učne težave pri matematiki, dispraksija, spec. primanjkljaji na področju jezika)
- Učne težave zaradi motnje pozornosti in hiperaktivnosti
- Učne težave pri učencih, ki počasneje usvajajo znanja
- Učne težave zaradi učenčevih slabše razvitih samoregulacijskih spretnosti
- Učne težave zaradi pomanjkljive učne motivacije
- Čustveno pogojene učne težave (UT zaradi anksioznosti in UT zaradi depresije)
- Učne težave zaradi dvojezičnosti oziroma večjezičnosti in socialno- kulturne drugačnosti
- Učne težave zaradi eksistenčne socialno-ekonomske oviranosti in ogroženosti (revščine)

Strokovni delavci šole se izpopolnjujemo² in širimo svoje znanje s področja dela z učenci z učnimi težavami, učencem z UT se trudimo nuditi učinkovito pomoč predvsem s pomočjo dobre poučevalne prakse v okviru pouka, dopolnilnega pouka, podaljšanega bivanja in jutranjega varstva (za učence nižjih razredov). Za učence z UT, ki potrebujejo bolj usmerjeno pomoč, organiziramo dodatno individualno ali skupinsko pomoč, v primeru težjih in specifičnih učnih težav otrok pa v sodelovanju s starši podamo predlog za usmeritev otroka v program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo.

¹ *Z vsebino koncepta se lahko seznanite na :

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/ministrstvo/Publikacije/Koncept_dela_Ucne_tezave_v_OS.pdf

² Šola je vključena v projekt - *Uvajanje koncepta učne težave v osnovni šoli s pomočjo inkluzivnih timov.*

Zavedati se moramo, da lahko otroci in mladostniki s pravočasno in ustrežno pomočjo, v veliki meri kompenzirajo svoje primanjkljaje, ustrežno učno napredujejo, razvijejo svoje potenciale in so kasneje v življenju uspešni.

V kolikor opazite, da ima vaš otrok težave pri učenju, se lahko obrnete po nasvet k šolski svetovalni službi.

Več o učnih težavah si lahko preberete na spodnjih povezavah:

<http://www.starsi.si/izobrazevanje/ucne-tezave.html>

<http://www2.arnes.si/~oslj8t1s/upp/uctez.htm>

<http://www.platea.si/sl/clanki-platea/otroci-s-specificnimi-ucnimi-tezavami/>

<http://www.disleksija.si/>

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/ministrstvo/Publikacije/Koncept_dela_Ucne_tezave_v_OS.pdf

<http://www.ucne-tezave.si/>

<http://www.drustvo-bravo.si/web/>

Pripravili:

mag. Erika Hvala, socialna pedagoginja

Mihaela Mataič Šalaamun, prof. defektologije